Publicat pe (https://www.bnm.md)

24.08.2023

VIDEO// Podcast „Dă sens banilor”, episodul 6. Invitata: Inguna Dobraja, Directoarea de țară a Băncii Mondiale în Republica Moldova

Toate podcasturile [1]

Acest podcast este produs de BNM, în scopul educației financiare a cetățenilor.
Opiniile exprimate în acest podcast nu reprezintă punctul de vedere oficial al BNM.

Transcrierea podcastului „Dă sens banilor”:

Sunt 32 de ani de independență pentru Republica Moldova și peste 30 de ani de parteneriat cu Banca Mondială. În primul rând, vreau să vă rog să reflectați asupra acestor trei decenii și să ne oferiți o viziune: ce părere aveți despre realizările și eșecurile Republicii Moldova în acești ani? Și cum a ajutat sprijinul Băncii Mondiale?

Inguna Dobraja: Permiteți-mi să încep prin a spune că acești 30 de ani nu au fost ușori pentru multe țări din regiune, deoarece a avut loc o tranziție esențială, inclusiv în Republica Moldova, de la o economie planificată la o economie de piață, la o democrație, pentru a crea o societate democratică. Aceasta este o schimbare semnificativă. Însă suplimentar la acestea, Republica Moldova a avut și alte schimbări și dificultăți, precum războiul de pe Nistru. Prin urmare, aceste lucruri fac tranziția țării mai dificilă. Și aș dori să spun că Republica Moldova a făcut și a realizat multe. Noi urmărim și analizăm indicatorii cărora noi la Bancă le atragem atenția, de exemplu, reducerea sărăciei. Și atunci când evaluăm parcursul Republicii Moldova în perioada 2000-2015, observăm că Republica Moldova se număra printre puținele țări, printre

primele trei țări din regiunea Europei și a Asiei Centrale, care au reușit să scape de sărăcia extremă. Și nu multe țări au reușit să facă acest lucru. De asemenea, s-a înregistrat un progres semnificativ privind integrarea în UE. Acordul de Asociere în 2014, urmat de liberalizarea regimului de vize pentru toți moldovenii, iar anul trecut am primit vești foarte bune pentru Republica Moldova și anume că Republica Moldova a primit statutul de țară candidată la UE. Prin urmare, acestea sunt realizări foarte bune. Dar este, de asemenea, clar că mai sunt multe de făcut. Trebuie efectuate reforme. Există reforme care s-ar putea să nu fie atât de rapide pe cât ne-am dori. Însă pentru noi, colaborarea cu Republica Moldova a fost una incredibilă. Cred că am oferit un volum semnificativ de suport financiar. Privind spre acești 30 de ani de parteneriat, cred că suportul nostru financiar a constituit mai mult de 1,5 miliarde USD. Am avut mai mult de 70 de operațiuni. Este semnificativ. Și, fără îndoială, cred că acesta este un lucru pe care dorim să îl continuăm. Și nu este vorba doar de sprijinul financiar, ci și de recomandări în materie de politici, sprijin analitic. Și în acest moment cred că după 30 de ani, privind în urmă, îmi este foarte clar că ne așteaptă o colaborare foarte bună în anii următori.

Să vorbim despre viitor. Cum arată planurile de parteneriat pentru următorii cinci ani? Pe ce se va pune accent?

Inguna Dobraja: Suntem foarte mulțumiți că avem o strategie pe cinci ani care a fost aprobată de Consiliul Directorilor Băncii Mondiale în luna martie anul curent. Și aceasta va determina modul în care vom coopera cu Republica Moldova în următorii cinci ani. Mai vreau să spun că acesta este un angajament foarte clar din partea noastră că susținem în totalitate calea de reformă pe care o urmează Republica Moldova. Acest nou cadru de parteneriat, pe care îl numim Cadrul de Parteneriat cu Țara, este pentru anii 2023-2027 și este foarte strâns aliniat la Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană - 2030". Și aș vrea să menționez că circumstanțele în care am pregătit acest cadru de parteneriat comun au fost un pic diferite decât în alte țări sau în alte situații. Cu toții știm că războiul, invazia Rusiei în Ucraina a schimbat Europa, a schimbat lumea și are un impact mare asupra Republicii Moldova, mai ales că războiul este chiar în țara vecină. Iată de ce, prin parteneriatul cu țara, strategia pe cinci ani, în primul rând, ne-am gândit să ajutăm Republica Moldova să abordeze nevoile imediate. Când am văzut afluxul de refugiați, a fost clar că țara va avea nevoie de sprijin financiar considerabil. Și iată de ce am făcut ceea ce am făcut: am alocat resursele financiare în primul an pentru a aborda acele provocări imediate. Dar în același timp, strategia pe cinci ani ia în considerație atât provocările imediate, cât și necesitățile pe termen lung, precum și reformele pe care Republica Moldova trebuie să le realizeze, trebuie să le continue pentru a avea o cale spre Uniunea Europeană cât mai ușoară, lină și sperăm cât mai rapidă. Respectiv, această strategie de cinci ani constă în mare parte din programe pentru primii doi ani. Adică, am dorit ca aceasta să fie flexibilă, astfel încât atunci când situația se schimbă, să putem ajusta strategia și anume din acest motiv aceasta a fost structurată în așa fel. Dar în ansamblu strategia se va concentra pe rezultatele de nivel înalt. Dorim să susținem crearea unui număr mai mare de locuri de muncă oficiale. Am dori să continuăm investițiile în dezvoltarea și consolidarea capitalului uman. Și am mai dori să ajutăm la crearea de investiții verzi și reziliente. Acestea sunt rezultatele generale pe care dorim să le obținem lucrând împreună.

Banca Mondială afirmă că viteza reformelor din ultimii ani putea fi mai mare. De exemplu, în domeniul justiției, al mediului de afaceri sau al restructurării întreprinderilor de stat. Vedeți eforturi la Chișinău pentru a îmbunătăți aceste trei domenii?

Inguna Dobraja: Da, absolut. Aș vrea să încep prin a spune că au avut loc multe eforturi de reformă. Dar reformele, cele pe care le-ați menționat - reforma sectorului justiției, a întreprinderilor de stat - au fost lente și uneori întârzie cu implementarea. Trebuie să menționez și schimbările frecvente ale Guvernului, ceea ce avem și am văzut, amplifică dificultățile deoarece vedem schimbări în materie de priorități. Uneori observăm că nu există continuitate și aceasta întotdeauna încetinește reforma. Oricât de bună este reforma, când vezi aceste lucruri, constați că implementarea reformei este mai lentă și mai dificilă sau chiar inversată. Și am observat acest lucru și în Republica Moldova. Prin urmare, cred că ceea ce vedem în prezent este într-adevăr o determinare de a duce la bun sfârșit aceste reforme. Dar aveți dreptate, ați menționat câteva dar mai sunt multe altele pe care Republica Moldova trebuie să le lanseze, și cred că anume din acest motiv este atât de dificil atunci când trebuie să te uiți la nevoile imediate și să le abordezi. Se depune un efort mare pentru a aborda aceste necesități, de exemplu, criza refugiaților. Acestea sunt necesități

imediate. Criza energetică la fel. Și în același timp, trebuie să te gândești la aceste reforme pe termen lung. Uneori poți obține accentul sau echilibrul care să nu fie corecte. Dar cred că ceea ce a făcut Republica Moldova a fost că a găsit acest echilibru. Pentru că atunci când lucrăm în cadrul parteneriatului nostru cu țara, Guvernul vine cu un mesaj foarte clar că ar dori să continue aceste reforme de dezvoltare pe termen lung. Și cred că acesta este un semnal foarte bun pentru noi, deoarece știm că atunci când venim cu propuneri prin intermediul dialogului de politici, oricare ar fi propunerile de reformă, suntem convinși că acestea vor fi realizate. Poate nu atât de repede. Deoarece ceea ce observăm uneori este că capacitatea încetinește oarecum implementarea reformelor. Și noi ne confruntăm cu aceasta în portofoliul nostru, și Guvernul se confruntă. Dar în același timp, ceea ce am observat și ce am văzut prin intermediul proiectului nostru, sunt aspecte precum crearea unui mediu de afaceri mai bun, despre care vorbim foarte mult. Avem un proiect pentru susținerea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, care a fost un angajament de lungă durată - zece ani. Și acesta e doar un exemplu. Am avut foarte multe eforturi de digitalizare și, după cum știți, suntem la sfârșitul primei operațiuni și deja am reușit să digitalizăm 87 de permise și licențe la nivel național. Proiectul pe care l-am aprobat anul trecut va continua această activitate. Și iarăși, aceste lucruri nu se întâmplă peste noapte. Prin urmare, cred că aceste lucruri, și ați menționat reforma justiției, sunt foarte importante, însă aceasta este o reformă pe termen lung. Și din nou, cu siguranță așteptăm cu nerăbdare să lucrăm împreună la aceste reforme și să susținem orice domeniu unde ne-am asumat angajamente. Sperăm să susținem aceste reforme.

Republica Moldova a primit statutul de țară candidată la UE într-un moment geopolitic și economic nefericit - războiul din Ucraina cu toate consecințele sale pentru o țară vecină. Întrebarea mea este cum se implică Banca Mondială în susținerea Republicii Moldova în combaterea consecințelor războiului și, în același timp, pregătirea pentru aderare?

Inguna Dobraja: Da, după cum am menționat mai devreme, există acest accent dublu în cadrul de parteneriat cu țara, deoarece Republica Moldova se află într-o situație dificilă, nu poți să zici, „Uite, vom face acest lucru și restul va urma". Nu, trebuie să existe un echilibru. Și atât necesitățile imediate, cât și necesitățile pe termen lung, inclusiv aderarea la UE trebuie să fie abordate în același timp. Și cred că ceea ce vedem este că acest lucru a fost gestionat destul de bine și cred că Republica Moldova a impresionat întreaga lume prin faptul că după invazia Rusiei în Ucraina, un număr imens de refugiați în raport cu populația s-a refugiat în Republica Moldova. Și felul în care Republica Moldova, moldovenii, familiile, gospodăriile i-au acceptat a fost remarcabil. Dar acest exercițiu a fost foarte costisitor. Știm care este venitul pe cap de locuitor în Republica Moldova și aceasta nu este o țară bogată care ar putea să preia ușor sau să ajute la transportarea refugiaților către alte țări din UE, deoarece aceasta necesită multe resurse financiare. Și atunci am intervenit cu o operațiune de suport bugetar și am avut o serie de operațiuni de suport bugetar. Una a fost elaborată foarte, foarte repede. Imediat după invazia Rusiei în Ucraina am oferit o asistență de 100 de milioane la bugetul de stat anume pentru a compensa sumele pe care Guvernul le-a cheltuit din bugetul propriu. Prin urmare, astfel noi abordăm necesitățile imediate. Și continuăm să o facem pentru că a apărut și criza energetică care a necesitat resurse financiare semnificative. Dar privind înainte, putem să discutăm despre această agendă pe termen lung, aderarea la UE și perspectivele europene. Ceea ce ne străduim să includem în cadrul nostru de parteneriat este faptul că fiecare operațiune de împrumut sau activitate analitică pe care o desfășurăm, încercăm să o privim prin prisma procesului de aderare la UE. Permiteți-mi să vă dau un exemplu. Recent, Consiliul nostru de directori a aprobat proiectul „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură" și am primit un mesaj foarte clar din partea Guvernului că dorește să vadă cum putem ajuta prin acest proiect la consolidarea instituțiilor necesare pentru UE, iar aceasta este agenția de plăți pe care o avea Republica Moldova. Dar cum vom ajuta? Noi vom consolida această agenție de plăți care oferă finanțări pentru agricultură, fermierilor, deoarece această agenție este esențială în UE. În momentul în care aderi la UE, primești mai multe fonduri de la UE. Dar ai nevoie de o agenție de plăți puternică, transparentă și de încredere. Acesta este doar un exemplu. Vom încerca să repetăm acest lucru prin proiectul privind eficiența energetică, încercând să observăm cum activitățile acelor proiecte sunt aliniate cu calea de aderare la UE.

Vorbind despre economie, contracția economică din 2022 va fi urmată, conform Băncii Mondiale, de o creștere modestă în anul curent, posibil doar 1,8%. Aceasta va fi cea mai mică creștere în regiune. Ce recomandă Banca Mondială într-o astfel de situație? Care sunt pașii decisivi care urmează a fi întreprinși?

Inguna Dobraja: Da, creșterea prognozată este mică, dar pozitivă. Încerc să privesc din această perspectivă. Și când ne uităm la creșterea negativă pe care a avut-o Republica Moldova în 2022, cred că este încurajator faptul că creșterea va fi pozitivă. Da, sunt de acord că este mică, dar trebuie să ținem cont și de următoarele: Republica Moldova a fost foarte afectată de o serie de șocuri în ultimii câțiva ani, probabil mai mult decât orice altă țară. A început cu pandemia de Covid-19, după care secetele, apoi criza energetică. Și din nou, Republica Moldova a devenit foarte vulnerabilă deoarece depindea doar de o singură sursă de energie. După care a fost afectată de invazia Rusiei în Ucraina. Prin urmare, atunci când aceste riscuri sunt combinate și se înmulțesc, vă puteți imagina cât de greu a fost lovită economia înainte de a începe să se recupereze. De fapt, Republica Moldova a început să se recupereze după pandemia de Covid-19, după care aceste șocuri au lovit-o. Prin urmare a fost o perioadă foarte, foarte complicată. Dar cred că există, din nou, un șir de lucruri care ar putea fi făcute. Eu cred că Republica Moldova trebuie să fie conștientă de faptul că vor exista multe incertitudini. Și cred că este un lucru important de planificat pentru acele incertitudini. Acest lucru se întâmplă, deoarece nu știm cât timp va continua războiul din țara vecină. Prin urmare, trebuie de făcut planuri pentru toți acești factori. De asemenea, cred că este foarte important să ne pregătim pentru următorul sezon rece. Cred că am avut noroc cu precedentul. A fost cald, dar nu știm cum va fi următorul. Iar Guvernul acționează corect prin evaluarea spațiului său fiscal pentru a se asigura că atât gospodăriile, cât și afacerile pot trece de următorul sezon de încălzire și sunt pregătite pentru acesta. Cred că pe termen mediu, acest lucru este esențial. În același timp, cred că este foarte important să se păstreze accentul pe agenda pe termen lung și anume să se evalueze activitatea afacerilor, să fie redusă birocrația, să se asigure că afacerile pot intra pe piață, deoarece pentru ca afacerile să intre pe piață sau pentru ca afacerile locale să rămână cu aceste incertitudini provocate de război, este destul de riscant. Prin urmare, se va examina modul de reducere a acestor riscuri acum, dar și pe termen mediu. Aceste lucruri pot fi făcute. Există un decalaj mare în materie de infrastructură. Iar ceea ce vedem acum este că pentru ca țara să-și reorienteze exporturile dinspre est spre vest, este nevoie de o rețea de drumuri bune, e nevoie de un sistem de cale ferată bum, e nevoie de acces la porturi, aeroporturi care funcționează. Corect? Toate aceste lucruri pot fi analizate acum, dar ele necesită investiții. Însă există un angajament foarte clar al comunității partenerilor de dezvoltare de a ajuta Republica Moldova cu investiți pentru a satisface necesitățile sale de investiții. Prin urmare, cred că baza pentru creșterea din viitor trebuie să înceapă acum.

Banca Mondială întotdeauna recomandă Guvernului să crească eficiența cheltuielilor publice. Acum, că Rusia a invadat Ucraina și acest lucru a alimentat inflația, banii sunt mai scumpi și mai puțini, ce sfat ați putea oferi Guvernului? Să pună accentul pe buget, asigurându-se că sunt suficiente venituri pentru a fi colectate și cheltuite foarte înțelept? Sau acest lucru nu este posibil când trebuie să atenuezi scăderea puterii de cumpărare?

Inguna Dobraja: Aș spune că totul este posibil. Și cred că acesta ar fi un răspuns foarte scurt. Iarăși, ar putea să nu fie atât de ușor. Dar ce am văzut în analizele noastre – Analiza Memorandului Economic al Țării – este că există metode de echilibrare a acestor necesități pe termen scurt. Și este foarte clar. Guvernul implementează instrumente foarte bune și puternice de abordare a necesităților imediate, de a susține gospodăriile, de a sprijini Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, care vor continua. Iar acestea sunt măsuri costisitoare, acestea nu sunt ieftine. Dar în același timp cred că există metode care ar putea fi identificate, poate nu imediat, dar pe termen mediu, alte metode mai eficiente de utilizare a resurselor bugetare. Vreau să ofer câteva exemple. Cred că Guvernul trebuie să mențină această flexibilitate din cauza acestor incertitudini pe care le-am menționat și pentru că nu știm cum va fi următorul sezon de încălzire, ce ne va aduce iarna. Prin urmare, cred că Guvernul trebuie să rămână flexibil să poată aloca mai multe resurse decât a planificat, dar în același timp, poate are sens să revadă cheltuielile, unele cheltuieli, de exemplu, să verifice dacă sistemul de achiziții este eficient, în special bunurile și serviciile, să atragă atenția la investiții – cât de repede sunt aceste investiții materializate, deoarece dacă aștepți prea mult ca investițiile să se materializeze, atunci acestea devin costisitoare, deoarece dacă planifici să construiești un drum într-un an, iar lucrările durează doi ani, atunci ai nevoie de mai multe resurse umane și financiare. Din această cauză, este mult mai costisitor. Dacă privim la aceste lucruri, aceasta este o opțiune clară. De asemenea, cred că o altă posibilitate este implementarea reformelor paralele. Am luat în considerație raționalizarea celor mai costisitoare reforme, cum ar fi reforma sectorului de servicii, învățământului, sănătății – celor care necesită foarte multe resurse bugetare. Însă avem și opțiunea de a analiza posibilitatea raționalizării rețelei de școli, a rețelei de spitale, de exemplu. Iarăși, aceste măsuri nu vor aduce economii imediate, dar cu cât așteptăm

mai mult să facem aceste lucruri, cu atât mai costisitoare vor deveni. Mobilizarea veniturilor interne este un exercițiu pe termen lung. Cred că a fost elaborat un raport care s-a axat pe impozitare și acesta este un exemplu care urmează a fi luat în calcul pentru a vedea cum impozitul pe venit personal și impozitul pe venit al întreprinderilor poate fi ajustat că să fie mai transparent, mai ușor și să atragă dorința de a fi achitat, deoarece aceasta este de asemenea o problemă. Și pentru a o rezolva, e nevoie de un sistem transparent, ușor de administrat și clar, atât pentru contribuabil, cât și pentru Guvern. Din câte înțeleg, există foarte multe scutiri, foarte multe variații aplicate la impozitul pe venit, atât pentru persoane fizice, cât și pentru persoanele juridice. Prin urmare, cred că acesta este un lucru pe care puteți să-l luați în considerație și probabil va fi mult mai ușor de făcut în comparație cu alte reforme pe termen lung.

Înainte să finalizăm, vă rog să descrieți situația economică în Republica Moldova. Ce vă dă speranțe?

Inguna Dobraja: Privirea spre viitor este promițătoare și oferă o speranță. Republica Moldova are un obiectiv clar și determinarea clară de a deveni un membru de încredere și cu drepturi depline al Uniunii Europene. Și cred că este promițător, dar și ne oferă foarte multă claritate că are nevoie de noi și că putem lucra cu țara. Mai există o întrebare în Memorandumul Economic pe Țară - acum nu îmi voi aminte denumirea completă pentru că este destul de lungă – Cum poate Republica Moldova să atingă un nivel de trai european într-o generație? – și acest Memorandum Economic de Țară a conchis că „Da, este posibil". Nu va fi ușor; va fi dificil, dar poate fi realizat. Și cred că noi, precum și alți parteneri de dezvoltare ne-am asumat angajamentul absolut de a sprijini Republica Moldova în această tranziție.

Acesta pare să fie un mesaj pentru Republica Moldova de Ziua Independenței sau poate aveți altul?

Inguna Dobraja: Într-adevăr, 27 august este Ziua Independenței în Republica Moldova. Cred că este foarte frumos să vedem o determinare clară a Moldovei de a atinge și a finaliza calea spre calitatea de membru de încredere, capabil, cu drepturi depline al UE și aș dori să-i urez noroc și subliniez încă o dată: noi suntem alături și gata s-o susținem în această tranziție.

La final Dna Inguna, am o listă de întrebări scurte pentru Dvs.

Rubrica DESPRE BANI PE SCURT

Ce este Banca Mondială?

Inguna Dobraja: Banca Mondială este o organizație de dezvoltare internațională. Aceasta are 189 de membri. Este ca o cooperativă. Avem un Consiliu format din 25 de directori. Banca Mondială oferă asistență în calitate de produse financiare, recomandări în materie de politici, sprijin analitic pentru țările în curs de dezvoltare. Și mai suntem și cel mai mare partener de dezvoltare al Republicii Moldova.

De ce are Banca Mondială un parteneriat cu Republica Moldova?

Inguna Dobraja: Deoarece Banca Mondială crede în dezvoltarea Republicii Moldova, iar Moldova are încredere în Banca Mondială în calitate de partener de dezvoltare.

Ce oferă BM în special: granturi sau împrumuturi?

Inguna Dobraja: Banca Mondială în Republica Moldova oferă împrumuturi. Acestea sunt de tipuri diferite – unele pot fi investiționale, altele pentru suport bugetar. Cred că noi suntem destul de flexibili când e vorba de mobilizarea diverselor tipuri de împrumuturi când țara are nevoie de ele.

Care sunt condițiile de oferire a împrumuturilor de către BM?

Inguna Dobraja: Împrumuturile pe care le oferim se numesc împrumuturi flexibile. Este un împrumut pe termen lung cu o perioadă de scadență de 35 de ani. Condițiile împrumutului depind și de valuta în care țara dorește să ia împrumutul, dar acestea sunt flexibile și sunt oferite în condiții concesionale, deoarece Banca Mondială are rating AAA și poate împrumuta pe piețele financiare în condiții foarte bune. Aceasta ne permite să oferim împrumuturi cu condiții preferențiale pentru țări. Trebuie să menționez că mai este și alegerea țării, deoarece în funcție de gestionarea datoriei, țara alege durata împrumutului, termenele și

valuta în care ia împrumutul.

Trei lucruri care ar atrage investiții în economia Republicii Moldova.

Inguna Dobraja: Mediul de afaceri favorabil și stabil, dezvoltarea infrastructurii și forță de muncă calificată.

Trei obstacole de eliminat din calea investițiilor.

Inguna Dobraja: Continuarea reformelor pentru a asigura că mediul de afaceri este mai favorabil atât pentru investitorii locali, cât și pentru cei străini, reducerea birocrației, reducerea numărului de licențe necesare. Infrastructura și continuarea construcției drumurilor, asigurarea unei infrastructuri energetice stabile și de încredere, deoarece întreprinderile iau acest lucru în considerație. Dar acest lucru este la fel de important și pentru Moldova pentru a-și crește exporturile către țările din vest. Dezvoltarea capitalului uman – cred că investițiile în oameni sunt foarte importante. Toți știm despre migrație, iar investiția în capitalul uman ar trebui să fie esențială pentru a ține moldovenii în Moldova, dar și pentru a-i readuce acasă la un moment dat.

Care ar fi trei domenii de perspectivă?

Inguna Dobraja: Agricultura – nu foarte multe țări au produse agricole atât de bune ca Republica Moldova și anume, fructele, legumele și multe altele. Cred că cea mai bună dovadă recentă este că Republica Moldova a obținut acces pe piața UE cu produsele sale lactate și de pasăre. Cred că agricultura trebuie să rămână un domeniu în care trebuie să se investească și să fie dezvoltată. Tehnologia informației și serviciile – vedem foarte multe eforturi depuse pentru a consolida această industrie și mai este și una care se dezvoltă rapid, prin urmare, are un potențial enorm pentru o creștere necesară economiei moldovenești. Turismul și ospitalitatea – când călătorești în Republica Moldova observi foarte mult industria vinului care se dezvoltă, dar cred că are nevoie de mai multe investiții pentru a fi combinată cu turismul în natură, ecologic, activități pentru copii și familii. Prin urmare, este un domeniu de o dezvoltare continuă.

Trei probleme principale care trebuie eliminate pentru a avea un mediu de afaceri mai bun.

Inguna Dobraja: Corupția și birocrația sunt strâns legate, sistemul justiției pentru a asigura că afacerile se pot baza pe acesta, precum și accesul limitat la finanțe. Noi discutăm cu Banca Națională și știm că sectorul financiar este stabil, însă accesul la finanțe, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, nu este atât de ușor. De asemenea, finanțarea pentru agricultură. Aceste lucruri trebuie examinate cu atenție și cred că ar putea duce la dezvoltarea economiei în Republica Moldova.

Acest podcast se numește Dă sens banilor. Dacă v-aș întreba ce înseamnă să dai sens banilor, ce ați spune?

Inguna Dobraja: Investiții. Însă investiții productive. Investițiile trebuie să fie productive și numai atunci banii sunt folosiți înțelept.

Vă mulțumesc.

Disclaimer: Acest podcast este produs de BNM, in scopul educației financiare a cetățenilor.
Opiniile exprimate în acest podcast nu reprezintă punctul de vedere oficial al BNM.

Tag-uri
da sens banilor [2]
podcast [3]
seria podcasturi dă sens banilor [4]

Sursa URL:
https://www.bnm.md/ro/content/video-podcast-da-sens-banilor-episodul-6-invitata-inguna-dobrajadirectoarea-de-tara-bancii

Legături conexe:

[1] https://www.bnm.md/ro/content/podcasturi [2] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=da sens banilor [3] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=podcast [4] https://www.bnm.md/ro/search?hashtags[0]=seria podcasturi dă sens banilor